

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2009/2010

MEGOLDÓKULCS

TÖRTÉNELEM

I. (iskolai) forduló

2010. január 14.

Kedves Kolléga!

A feladat megoldásához a középiskolai történelmi atlaszok bármelyike használható volt, de más segédeszköz nem.

A nem bontott pontszámok esetében minden helyes válasz 1 pontot eredményez, de fél pont nem adható.

Eredményes javítás kívánunk!

1. feladat

(10 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi rendelet szövegét, majd válaszoljon a kérdésekre!

„... mivel azt akarjuk, hogy harmadrészig égetett [idegen fémek egyharmad részben tartalmazó] és nagyobb számban kibocsátandó ezen mostani pénzünk egész országunkban változatlanul állandó forgalomban maradjon, és azt elárassza, s hogy kamaráink tavalyi, tavaly előtti és a négy évvel ezelőtt kibocsátott dénárjai ugyanezen újakkal együtt, egyidejűleg legyenek forgalomban, s azokat emezekkel egyformán fogadják el, – határozván elrendeltük és parancsoljuk, hogy minden megyében, minden egyes kapu után, amelyen szénával vagy gabonával megrakott szekér képes befordulni vagy azon át kijönni –, lakjék bár ugyanazon kapu mögött, illetve kapuval rendelkező telken három vagy négy, vagy ennél több ember, hacsak nem annyira szűkölködő és szegény, hogy azt sem képes megfizetni, ... kivéven a mi királyi és királynéi szolgálóinkat ... kivéven továbbá az egyházakat, városokat vagy másokat, akik nyilvánvaló kiváltságot, szabadságot élveznek, a kiadás megtörténte után 15 napon belül 18 dénárt a kamarák ispánjának a kezéhez kell szolgáltatni és fizetni.”

(1342. évi királyi dekrétum)

- a) Hogy nevezik ezt az új állami adót?
kapuadó (1)
- b) Mivel indokolja a bevezetését?
új pénz kibocsátásával/a kamara hasznával (1)
- c) Mi az új pénz neve?
forint/arany forint..... (1)
- d) Kik kapnak mentességet az új adó megfizetése alól?
szegények (1)
királyi és királynéi szolgálók..... (1)
egyházak (1)
városok..... (1)
más kiváltságosok (1)
- e) Ki adta ki a dekrétumot?
Károly Róbert/I. Károly..... (1)
- f) Melyik dinasztiahoz tartozik?
Anjou..... (1)

2. feladat

(8 pont)

Figyelmesen nézze meg a következő oldalon található, négy jeles magyar uralkodót ábrázoló képeket, továbbá olvassa el az alábbi idézeteket!

A: „s nyögte ... bús hadát Bécsnek büszke vára.”

B: „Ha valamely szabad ember tíz dénár értékűt lop, akasszák fel.”

C: „Minden szabad faluban élő (...) jobbágyainktól – kivéve a fallal övezett városokat – ezek minden terményének és borának kilenced részét fogjuk beszedetni.”

D: „Ha valakinek az Isten tízet adott egy évben, a tizedik részt adja Istennek, és ha valaki a tizedét elrejt, kilenc részt fizessen.”

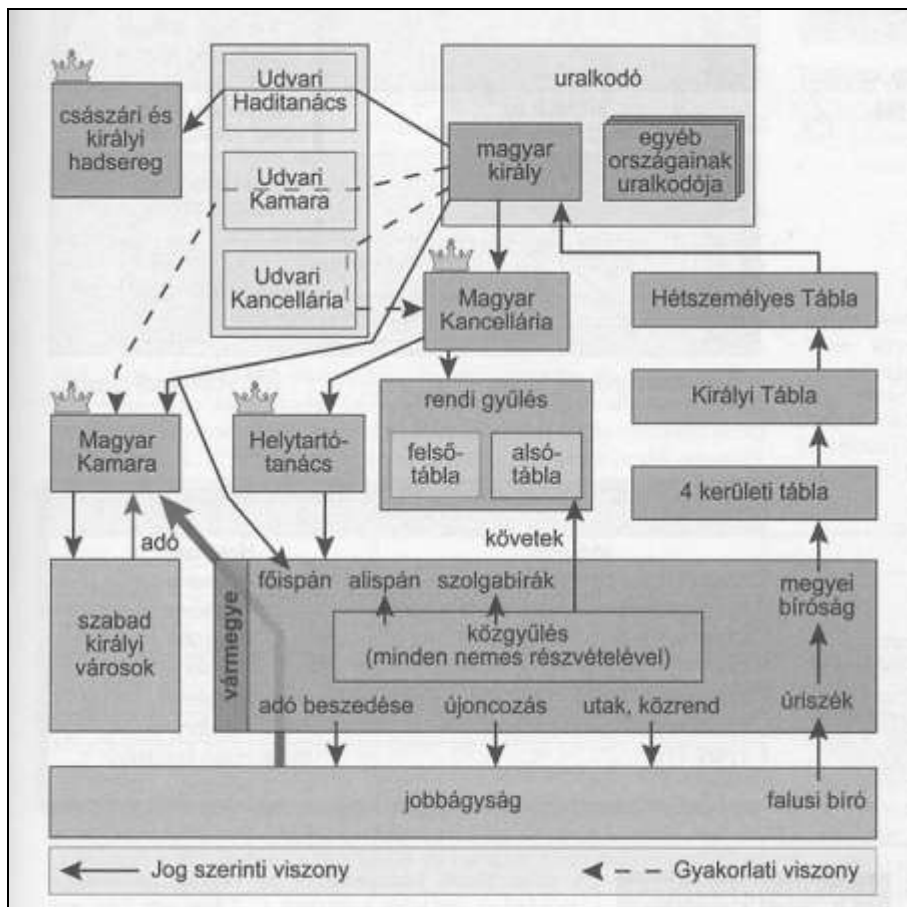
- a) Sorszámozza – a képek fölötti cellában – uralkodásuk időrendjében a királyokat (1. a legrégebben uralkodott királyunk).
- b) Írja a kép alatti cellába annak az idézetnek a betűjelét, amely a képen szereplő királyhoz kapcsolódik.

4.	1.	3.	2.
			
A	D	C	B

3. feladat

(14 pont)

Az alábbi táblázat a XVIII. századi Magyarország államszervezetét mutatja.

Az ábra alapján tud válaszolni a következő kérdésekre.

- a) Melyik a legfőbb magyar kormányzati szerv?
Magyar Kancellária..... (1)
- b) Melyik testület képviseli a legfőbb bírói hatalmat?
Hétszemélyes Tábla (1)
- c) Hány házból áll a magyar törvényhozás? Mi a nevük?
Kettő..... (1)
Alsó Tábla..... (1)
Felső Tábla (1)
- d) Kik vehetnek részt a megyegyűléseken?
nemesek/bármely nemes..... (1)
- e) Mely kérdésekben dönthet a vármegye?
adó beszédése..... (1)
újoncozás (1)
utak, közrend (1)
- f) Kik adóznak közvetlenül a Magyar Kamarának?
szabad királyi városok..... (1)
jobbágyság/vármegye (1)
- g) Melyek a legfőbb udvari kormányzati szervek?
Udvari Haditanács (1)
Udvari Kancellária (1)
Udvari Kamara (1)

4. feladat

(5 pont)

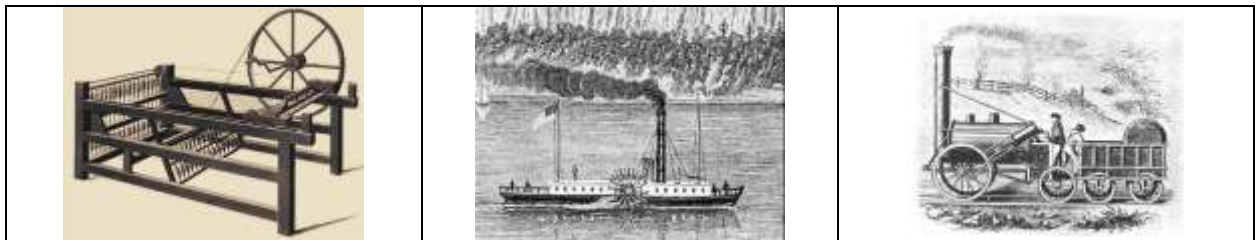
Melyik esemény történt korábban? A helyesnek tartott választ húzza alá!

<u>Az angol polgári forradalom kirobbanása</u>	vagy	A török kiűzése Magyarországról
Az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat	vagy	<u>A Rákóczi szabadságharc vége</u>
<u>A Nagy francia forradalom kirobbanása</u>	vagy	A magyar reformkor kezdete
Az amerikai polgárháború kezdete	vagy	<u>A világosi fegyverletétel</u>
A Német Császárság megszületése	vagy	<u>Ferenc József magyar királlyá koronázása</u>

5. feladat

(11 pont)

Tanulmányozza a táblázatban lévő képeket és válaszoljon az alábbi kérdésekre! Válaszait a megfelelő oszlopba írja! Az atlasz segíthet!

a) Mit lát a képeken?

fonógép	gőzhajó	gőzmozdony
----------------	----------------	-------------------

b) Ki a gépek megalkotója?

Hargraves (Arkwright)	Fulton	Stephenson
------------------------------	---------------	-------------------

c) Melyik évben találták fel?

1764 (1787)	1807	1814
--------------------	-------------	-------------

d) Minek nevezzük azt a folyamatot (korszakot), amelyikben létrejöttek?

(Klasszikus/I.) Ipari forradalom (1)

e) Melyik országban kezdődött el ez a folyamat?

Angliában (Nagy Britanniában) (1)

6. feladat

(6 pont)

Tanulmányozza figyelmesen a táblázatot, majd válaszoljon az alábbi kérdésekre! Válaszait a kérdések alatti vonalra írja!

A vasútsűrűség mutatói Európában (1894–1895)		
Ország	1000 km ² -re	100 ezer lakosra
	jutó vasúti km	
Anglia	107	85,7
Franciaország	77	107,5
Belgium	188	87,4
Németország	87	89,8
Svájc	84	116,4
Olaszország	52	48,1
Ausztria	59	71,1
Magyarország	43	76,8
Spanyolország	24	70,3
Portugália	25	45,8
Oroszország	7	34,8
Románia	20	48,2
Bulgária	9	25,3
Szerbia	11	23,3
Dánia	58	102,8
Svédország és Norvégia	14	160,2

- a) Melyik a vasúttal legellátottabb ország a terület, illetve melyik a lakosság alapján?
Belgium..... (1) Svédország és Norvégia..... (1)
- b) Melyik a vasúttal legkevésbé ellátott ország a terület, illetve melyik a lakosság alapján?
Oroszország..... (1) Szerbia (1)
- c) Hazánk fejlettebb vagy nem Spanyolországnál és Portugáliánál?
Fejlettebb..... (1)
- d) Melyik későbbi katonai tömbnek – az antantnak vagy a központi hatalmaknak – fejlettebb a vasúthálózata?
Az antantnak..... (1)

7. feladat

(4 pont)

Nézz meg figyelmesen a képet, és válaszoljon a kérdésekre!

- a) Kit ábrázol a kép?
Deák Ferencet..... (1)
- b) Milyen névvel illeték? (A mauzóleumán is ez szerepel.)
A haza bölcse/A nemzet prókátora..... (1)
- c) Melyik nevezetes esemény köthető a nevéhez?
A kiegyezés (Húsvéti cikk)..... (1)
- d) Milyen tisztsége volt a Batthyány-kormányban?
Igazságügyi miniszter (1)

8. feladat

(8 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő, a XIX. századi Magyarország történelméhez kapcsolódó névsorokat, majd a megadott kulcs segítségével döntse el, hogy ki a kakukktojás, ki nem illik a sorba? Válaszát írja az állítás utáni négyzetbe!

Névsor	Kulcs	„Kakukktojás”
Kossuth, Széchenyi, Kölcsey, Eötvös, Mészáros	miniszterek	Kölcsey
Dessewffy, Jókai, Petőfi, Irinyi, Vasvári	márciusi ifjak	Dessewffy
Guyon, Dembinszky, Bem, Damjanich, Görgey	nem magyar származásúak	Görgey
Knezich, Klapka, Láhner, Lázár, Vécsey	aradi vértanúk	Klapka
Erkel, Mosonyi, Ybl, Liszt, Dankó	zeneszerzők	Ybl
Schulek, Madách, Vörösmarty, Arany, Mikszáth	írók, költők	Schulek
Andrássy Gyula, Tisza István, Tisza Kálmán, Tisza Lajos, Wekerle Sándor	miniszterelnökök	Tisza Lajos
Bánki Donát, Csonka János, Eötvös Loránd, Kandó Kálmán, Hauszmann Alajos	feltalálók	Hauszmann Alajos

9. feladat

(9 pont)

Az utolsó feladatban az imperializmus korának gyarmati terjeszkedéséről lesz szó. Az atlasz „Afrika 1914-ben” című térképészlete alapján válaszoljon a következő kérdésekre!

a) Milyen irányú az angol terjeszkedés?

Észak-Dél..... (2)

b) Milyen irányban terjeszkedtek a franciák?

Nyugat-Kelet (2)

c) Melyik a legkisebb területű gyarmatosító hatalom

Belgium..... (1)

d) Melyik terület az övé?

Kongó..... (1)

e) Soroljon fel két német gyarmatot Afrikából?

Kamerun/Togó/Német Dél-nyugat Afrika/Német Kelet-Afrika közül kettő..... (2)

f) Melyik a legnagyobb olasz gyarmat?

Tripolisz (Líbia)..... (1)